

Obsah

Úvod

Jiří Vomáčka

Výchova k odpovědnému a věrohodnému spolubytí 5

1. K teoretickým východiskům – Romové a systémová pedagogika

Jaroslav Balvín

O vzdělávání romských žáků jako pedagogickém systému 8

Bohumír Blížkovský

Co je to systémová pedagogika 16

Anna Klimeková

Trendy celoživotnej multikultúrnej výchovy majority a rómskej minority 28

2. Subjekt objektové vztahy v pedagogickém procesu při vzdělávání romských žáků

Zdeněk Kolář

Učitel romských žáků – objekt subjektové vztahy 31

Albína Tancošová

Vzdělávání romských žáků a jeho etický a multikulturní rozměr 36

Anna Klimeková

Pedagogicko–výchovné momenty vztahu rómskej minority a pedagóga 38

Jaroslav Balvín

Učitel romských žáků a jeho romský pedagogický asistent
– nový účinný subjekt výchovy romského žáka 41

Miroslav Hoch

Hnutí R je bohaté lidmi, kteří v něm působí 50

Jaroslav Balvín

O osobnostech Hnutí R jako významném společenském subjektu změn
v multikulturní výchově se zaměřením na romského žáka 51

3. K optimálnímu využití pedagogických podmínek a prostředků ke zvýšení efektivity vzdělávání romských žáků

Jaroslav Balvín

K dialektice vztahů mezi subjektem a objektem výchovy, podmínkami,
cílem a prostředky, které vedou k optimalizaci vzdělávání romských žáků 57

Helena Nosková

✓ K historickým a sociálnym souvislostem systému vzdělávání Romů v České republice 65

Miroslav Dědič

✓ Ke spolupráci rodiny se školou 71

Stanislav Matulay – Eva Matulayová

✓ Metody sociální a pedagogické práce učitelů romských dětí 74

Stanislav Matulay – Eva Matulayová

✓ Hlavné problémy výchovy a vzdělávání romských dětí očami ich učitelů v regioně Spiš 77

Emil Samko

✓ Problémy integrácie Rómov do európskej spoločnosti 83

Miroslav Semeš

✓ Ako ďalej? 85

4. K pedagogickým a jazykovým otázkám komunikace s romskými žáky a jejich rodinami

Anna Klimeková

✓ K analýze problému komunikácie rómskej minority a majority 88

Hana Šebková

✓ Bilingvismus Romů v České republice 90

František Uher

✓ Jazyková výchova romských dětí v přípravných třídách a bilingvismus 95

5. Ze zahraničních poznatků a zkušeností s výchovou a vzděláváním romských žáků

Anja Franken

Holandsko

Romy nezajímá povinná školní docházka (*Nizozemské listy*) 98

Vlasta Fabianová

Portugalsko

Lisabonské reflexie 100

Maďarsko

Míra vzdělanosti Romů v Maďarské republice 103

Albína Tancošová

Velká Británie

Romové a vzdělávání – zkušenosti z vědeckého semináře ve Velké Británii 107

Albína Tancošová

USA

Ze zkušeností multikulturní výchovy v USA 109

Příloha

Miroslav Hoch

Výstava fotografií – Romské děti a škola – se velmi líbila 111

Přehled publikací financovaných Magistrátem hl. m. Prahy,
MŠMT ČR a MK ČR 112

Výňatky z připravovaného školského zákona,
týkající se vzdělávání romských dětí v ČR 116

Usnesení vlády České republiky ze dne 14. června 2000 č. 599 118

Koncepce politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity,
napomáhající jejich integraci do společnosti 123

Vybraná literatura a prameny 135

Slovník pedagogických pojmů 137

Résumé 144